

MODULPLAN

MODUL 3: SYKEPLEIE TIL PASIENTER I KOMMUNEHELSE TJENESTEN, del 1

**Avdeling for sykepleie
Program for sykepleierutdanning**

kull 2006

**Modulansvarlig: Brith Hanssen
 Anne Grete Aune**

MODUL 3: SYKEPLEIE TIL PASIENTER I KOMMUNE- HELSETJENESTEN, DEL 1

Innledning

I modul 3, del 1 er sykepleierens funksjon og oppgaver i kommunehelsetjenesten hovedemnene. Viktige områder er sykepleie til eldre og kronisk hjelpetrengende, gerontologi, geriatri, samt lover og regler som regulerer virksomheten. I første studieår settes det fokus på sykepleie til pasienter i institusjoner.

Modulen som helhet (del 1 og 2) gjennomføres med 7,5 studiepoeng i 1. år og 3 studiepoeng i 2. studieår.

Målet er at studenten:

- Har kunnskap om kommunehelsetjenesten og de lover og regler som regulerer virksomheten.
- Har kunnskap om kommunehelsetjenestens omsorgsideologi.
- Har kunnskap om sykepleierens funksjon og oppgaver i institusjonsbasert omsorg.
- Har innsikt i sykepleie til eldre og omsorgstrengende i institusjon.
- Forstår konsekvenser av aldringsprosess/sykdom/lidelse hos eldre i forhold til grunnleggende behovsområder.

Innhold i modul 3, del 1:

- Sykepleierens ansvar og oppgaver i kommunehelsetjenesten
- Institusjonsbaserte helse- og sosialtjenester, mål, organisering og oppgaver
- Sykepleierens ansvar og oppgaver i tverrfaglig og tverretatlig samarbeid
- Samarbeid mellom sykehjem og hjemmesykepleie
- Helse-, pleie og servicetilbud på institusjon
- Korttidsopphold og langvarige opphold
- Flytting til institusjon
- Sykepleie til eldre og kronisk hjelpetrengende i institusjoner
- Tilrettelegging av miljø og livsvilkår på institusjon
- Habilitering og rehabilitering
- Å være døende på institusjon
- Pårørende til eldre og kronisk hjelpetrengende
- Kulturelle aspekter
- Aldringsprosessen
- Sykdommer hos eldre
- Medikamentbruk hos eldre

Oversiktsforelesning

Det gis 1 time oversiktsforelesning ved modulens start. Modulansvarlige presenterer innhold og struktur og gjør kort rede for de ulike emner som inngår i modulen. I tillegg omtales modulens kjernelitteratur.

Kjernelitteratur

Egen litteraturliste finnes under modul 3 i "It's learning"

PBL-arbeid

Å flytte fra eget hjem og bo på institusjon.

PBL-arbeid 1 handler om å flytte til og å bo på institusjon. Det fokuseres på kommunehelsetjenestens pleie- og servicetilbud på institusjon, tverrfaglig samarbeid, og de lover og regler som regulerer virksomheten. Det vektlegges videre innsikt og forståelse for hvordan det er å være kronisk hjelpetrengende og å måtte flytte fra eget hjem til institusjon. Kunnskaper om institusjonalisering og konsekvenser dette kan få for eldre og kronisk hjelpetrengende er sentralt. Normal aldringsprosess og sykdommer hos eldre er kunnskap som inngår i PBL-arbeidet.

Sykepleie til kronisk hjelpetrengende i institusjon.

PBL-arbeid 2 handler om sykepleie til eldre og hjelpetrengende i institusjon. Tilrettelegging av miljø for mestring av dagliglivets funksjoner er sentralt. Normal aldringsprosess, sykdommer hos eldre og medikamentbruk hos eldre inngår i PBL-arbeidet.

Det enkelte PBL-arbeid vil inneholde en ressursliste med blant annet anbefalt litteratur, aktuelle nettsteder, audiovisuelle hjelpemidler og ressurspersoner.

PBL-arbeidene finnes i egen mappe under modul 3, del 1 i "It's learning".

Forelesninger

I modul 3, del 1 vil det være forelesninger med fokus på følgende områder:

- Lover, forskrifter og regler som regulerer sykepleietjenesten i kommunene
- Å flytte til og bo i institusjon
- Aldringsprosessen
- Geriatri generelt
- Sykepleie til mennesker med demens
- Fall hos eldre konsekvens av aldring og sykdom
- Sykepleie til hjerneslagrammede
- Inkontinens hos eldre

Film / refleksjon

Filmen "Dei mjuke hendene" av Margreth Olin vises. Refleksjon og diskusjon i storgruppe etter filmen.

Ressursforelesninger

Ingen

Ressursliste

Vedlagt modulplanen finnes ressursliste med blant annet anbefalt litteratur, aktuelle nettsteder og ressurspersoner.

Ferdighetstrening

Til denne modulen arrangeres det ferdighetstrening i etterkant av PBL-arbeidene innen følgende områder:

- Tilrettelegging av spisesituasjonen for kronisk hjelpetrengende.

For ferdighetstreningen forventes det at studentene har skaffet seg forkunnskap gjennom aktuelle prosedyrer på PPS og gjennom modulens kjernelitteratur.

Nærvær

Det vises til Reglement og utfyllende bestemmelser for studiene ved Avdeling for helse-og sosialfag og Avdeling for sykepleie (Studenthåndboka), kap. IV Undervisning med nærværsplikt. Obligatorisk tilstedeværelse i 9 timer. PBL-arbeid og ferdighetstrening.

Studiekrav

Nr. 8. Å flytte fra eget hjem og bo på institusjon.

Nr. 9. Sykepleie til eldre i institusjon.

Studiekravene finnes i egen mappe under modul 3, del 1 i "It's learning".

Eksamen/forprøve

Det avlegges fire dagers individuell sykepleieeksamen/mappevurdering hvor studiekrav fra samtlige moduler i første år danner grunnlag for oppgavetekst til eksamen.

MODUL 3: SYKEPLEIE TIL PASIENTER I KOMMUNE- HELSETJENESTEN, DEL 1

Ressurslitteratur

Almås, H. (red.) (2001). *Klinisk sykepleie 1 og 2*. Oslo: Gyldendal Akademisk.

Alvsvåg, H og Tanche-Nilssen, A (1999). *Den skjulte reformen*. Oslo: Tano Aschehoug.

Engedal, K. og Haugen, P.K. (2002). *Demens: fakta og utfordringer: en lærebok*. Sem: Nasjonalt kompetansesenter for aldersdemens.

Gjengedal, E. og Hanestad, B.R. (red.) (2001). *Å leve med kronisk sykdom: en varig kursendring*. Oslo: Cappelen akademisk forlag

Grefsrød, E.-E. (2002). *Eldres liv og hagens visdom: formgivning av terapeutiske hager for personer med demens*. Sem: Nasjonalt kompetansesenter for aldersdemens.

Heap, K. (2004). *Samtalen i eldreomsorgen: kommunikasjon, minner, kriser, sorg*. Oslo: Kommuneforlaget.

Kitwood, T. (1999). *En revurdering av demens – personen kommer i første række*. Fredrikshavn: Dafolo Forlag.

Sejerøe-Szatkowski, K. (2004). *Demens. Kommunikasjon og samarbeid*. Oslo: Gyldendal Norsk Forlag AS.

Solheim, K. (1996). *Demensguide. Holdninger og handlinger i demensomsorgen*. Oslo: Tano Aschehoug.

Sosialdepartementet (2002-2003). *Stortingsmelding nr. 45. Betre kvalitet i dei kommunale pleie- og omsorgstenestene*.

Sosial- og Helsedepartementet (1999). *Stortingsmelding nr. 21. Ansvar og meistring – mot ein heilskapeleg rehabiliteringspolitikk*.

Sosialdepartementet (2001-2002). *Stortingsmelding nr. 31. Avslutning av handlingsplan for eldreomsorgen: "Fra hus til hender"*.

Stang, I. (1998). *Makt og bemyndigelse – om å ta pasient og brukervedvirkning på alvor*. Oslo: Universitetsforlaget AS.

Thorsen, K. og Wærness, K. (red.) (1999). *Blir omsorgen borte? Eldreomsorgens hverdag i den senmoderne velferdsstaten*. Oslo: Ad Notam Gyldendal.

Vinsnes, A. (2005). *Urininkontinens*. Oslo: Akribe Forlag.

Lover og forskrifter (kan skrives ut fra www.lovdata.no):

Sosialdepartementet (1982). *Lov om helsetjenesten i kommunene*. 19. nov. Nr. 66

Sosialdepartementet (1991). *Lov om sosiale tjenester*. 13. des. Nr. 81

Sosialdepartementet (1992). *Forskrift til lov om sosiale tjenester m.v*

Sosialdepartementet (1988). *Forskrift for sykehjem og boform for heldøgns omsorg og pleie*.

Helsedepartementet (1995). *Forskrift om vederlag for opphold i institusjon m.v.*

Sosial- og helsedepartementet (1999). *Lov om helsepersonell*. 2. juli. Nr. 64

Sosial- og helsedepartementet (1999). *Lov om pasientrettigheter*. 2. juli. Nr. 63

Helsedepartementet (2001) *Forskrift om individuelle planer etter helselovgivningen*.

Sosialdepartementet (2003). *Forskrift om kvalitet i pleie- og omsorgstjenestene for tjenesteyting etter lov av 19. november 1982 nr. 66 om helsetjenesten i kommunene og etter lov av 13. desember 1991 nr. 81 om sosiale tjenester m.v.*

Nettsteder

Nettadresser for relevante og aktuelle Tidsskrifter:

- www.sykepleien.no – Tidsskriftet Sykepleien, søk på artikler
- www.odin.no – Informasjon fra regjeringen og departementene
- www.lovdata.no – Rettslig informasjon, lover og forskrifter
- www.trondheim.kommune.no – Hjemmesida til Trondheim kommune og informasjon om HS-tjenester
- www.stolav.no – Hjemmesida til St. Olavs Hospital hvor du bl.a. finner geriatrisk seksjon under medisinsk avdeling. Nyttig informasjon og nettbasert undervisning.
- www.ppsnett.no – Praktiske prosedyrer i sykepleie Akribe forlag
- www.nordemens.no – Hjemmesida til Nasjonalt Kompetansesenter for aldersdemens

Modulplanen er basert på Fagplan for 3-årig sykepleierutdanning.

Godkjent av Avdelingsstyret ved Avdeling for helse- og sosialfag 13.06.2001, revidert mai 2006

- www.helsenett.no – tverrfaglig helseinformasjonstilbud for norske forhold
- www.uib.no/isf/nfg/ - Nasjonalt Formidlingssenter i Geriatri, hvor du bla. finner tidsskriftet Geronius
- www.nasjonalforeningen.no – Hjemmesida til Nasjonalforeningen for Folkehelsen
- www.ssb.no – Hjemmesida til Statistisk Sentralbyrå
- www.kith.no/kommunehelsetjenesten – Kompetansesenter for Informasjonsteknologi i Helsetjenesten (prosjekter i kommunehelsetjenesten)
- www.gyldendal.no/akademisk/geriatri/ - Knut Laake: Geriatri i praksis, utvalgte lenker til forskning
- www.ro.no – Hjemmesida til Ressurssenter for omstilling i kommunene. forskningsrapporter. Om Brukerstyrt Personlig Assistent (BPA) bl.a.
- www.iahsa.net – International Association of Homes and Services for the Ageing. Mange lenker til internasjonal forskning og internasjonale pasientorganisasjoner
- www.17millionreasons.co.uk – The partnership on long-term conditions, et manifest. Bl.a. lenker til pasientorganisasjoners hjemmesider U.K.

Ressurspersoner

Marit Kyrkjeeide	Marit.Kyrkjeeide@hist.no
Aashild Thorsen	Aashild.Thorsen@hist.no
Kirsti Torjuul	Kirsti.Torjuul@hist.no
Gyda Wangen	Gyda.Wangen@hist.no
Brith Hanssen	Brith.Hanssen@hist.no
Anne Grete Aune	Anne.G.Aune@hist.no